

Grattis till din nya familjemedlem!

Jag hoppas att ni ska få många fina år tillsammans!

När du hämtar din valp är den avmaskad, veterinärbesiktad, vaccinerad och chippad. Den har också fått ett EU-pass. Ta gärna kontakt med mig om det är något du undrar över.

Valpens måltider

Valpen äter nu fyra gånger per dag. Två av dessa måltider har varit rått och kokt kött, kokt vit fisk och kokta grönsaker. De andra två har varit Acana valpfoder utblandat med vatten. Portionerna bör vara något mindre än en halv deciliter per måltid. Torrfodret behöver ligga i blöt minst en halvtimme för att valpen lättare ska kunna äta det. Den kylskåpsförvarade maten bör vara rumstempererad, då det är mer skonsamt för matsmältningen. Undvik att värma eller tina mat i mikrovågsugn, eftersom den slår ut mycket av näringen och viktiga enzymer. Ge hellre maten kylskåpskall, om du inte hunnit låta den stå framme.

Glöm inte att ge din hund äkta mat så ofta du kan. Lite rått och kokt kött, kokt vit fisk, råa och kokta grönsaker, frukt och bär. Lägg undan lite av detta när du lagar mat till dig själv. Med sådan kost kan din valp tidigt börja bygga upp ett starkt immunförsvar som gör det lättare att stå emot parasiter, allergier och tarmsjukdomar.

Efter någon månad kan du gå ner till tre måltider. Efter ett halvår kan du avgöra hur många måltider du vill ge din hund. Vi ger våra Lundehundar ofta mat tre gånger om dagen, men du kan göra vad som passar dig/er bäst. En hund behöver heller inte äta regelbundet och lika mycket varje gång, så att variera måltidernas antal och tider är också ett alternativ.

Om din hund verkar orolig och inte vill äta, se om spisfläkten är på eller om du har en kastrull på plattan som sjuder. Sådana ljud kan Lundehunden reagera negativt på.

Åka bil, tåg, buss

Det är viktigt att tidigt vänja valpen vid att åka det transportmedel du brukar använda. Utrusta dig med ett gott tålamod. Det kommer förmodligen att gråtas, tjuatas, flåsas och låta högt på alla möjliga sätt, men det går över med tålamod och ihärdig träning. Låt valpen sitta säkert i en väska/bur och ta inte upp den i knät under färd.

Ensamhetsträning

Låt valpen tidigt få vänja sig vid att vara ensam kortare stunder och ha tålamod även här med att den kommer att skälla och yla. Ta inte upp valpen när den gör det, eftersom den då kan lära sig att den får komma upp om den är tillräckligt högljudd. Från början är det lämpligt att ha valpen i en bur eller hage så att den inte kan skada sig.

Låt inte valpen sova i sängen

Det beror inte endast på att du kan skada valpen om du lägger dig på den, utan för att de så snabbt springer iväg och kan ramla ner. Om det händer kan de slå sig rejält. Låt därför valpen sova i en väska eller bur som du istället kan ha nedanför sängen. Denna försiktighet gäller även för soffan. När du tar upp valpen i soffan, se till att du hela tiden har ögonen på den tills den har lärt sig att vara uppmärksam på höjder.

Vassa tänder

Valpen har vassa tänder och det här är en tid då det kommer att bli mycket besvärande med

valpens bitande. När den biter i dina händer, stoppa något i munnen på valpen som den kan bita på utan att göra sig illa, t.ex. ett hundnystan. När den jagar dina tår, kan du skydda dem med ett par mjuka inneskor. Genom att varsamt stöta två fingrar i sidan på valpen och samtidigt säga sch när den biter, kan du lära den av med beteendet. Valpen kommer också att tugga på bord- och stolsben, mattor, skor mm. så plocka undan eller skydda det du är rädd om. Låt den alltid ha något framme som den får gnaga på, t.ex. hundnystan och vilthorn.

Rinnande ögon

Många vuxna Lundehundar har problem med rinnande ögon och det kan även valpar ha. Detta kan bero på flera orsaker där trånga tårkanaler och överutfodring brukar vara de vanligaste. Ögonhår som kommer in i ögat och irriterar, brukar vara mer ovanligt för Lundehundar. Om din valp har ögon som rinner, torka den under ögonen med en fuktig handduk varje dag. Prova också att minska på fodret, framförallt torrfodret.

De är rymmare

Lundehundar är smidiga och duktiga på att klämma sig genom trånga utrymmen. Den kan också klättra över och gräva sig under avgränsningar och staket. Så håll noggrann uppsikt över din valp, så att den inte rymmer. Se till att du har avgränsning som den inte kan krypa under, igenom eller klättra över.

Kuttrande läte

En del Lundehundar har ett kuttrande läte som nästan påminner om ljudet från höns. Det är vanligt och inget konstigt.

Höga tjut

Om Lundevalpen blir skrämmd kan den tjuta både högt och länge. Om det är i samband med en olycka, t.ex. att den har ramlat från en höjd, är det lätt att tro att den har skadat sig riktigt ordentligt. Det behöver inte vara så, de skriker högt när de blir rädda. Sätt dig på golvet med valpen i famnen (för att undvika tappa den om den sprattlar) och vänta tills den blir lugn. Då kan du också undersöka om den har fått några skador.

Att bli rumsren

Lundehundar kan ha svårare att bli rumsrena och det kan ta längre tid för dem. Därför behöver valpen rastas ofta. Att lägga ut tidningar vid dörren är ett sätt att få den att gå dit och göra ifrån sig. Tidningar är den dessutom van vid att använda. För att få valpen att sova hela natten, är ett tips att inte ge den mat och vatten efter kl 18.00. Se då till att måltiden före är ganska uppblött, så valpen inte får vätskebrist. Genom att låta valpen sova i bur eller väska på natten kan du också få den att hålla sig torr, eftersom de undviker att göra ifrån sig där de har sin sovplats.

Ta ifrån valpen onyttigheter

Valpen kommer att stoppa det mesta i munnen. Det kan vara allt från små pappersbitar som den hittar på golvet till vassa saker som du har tappat. Likaså kan den hitta mycket otrevligt ute att äta. Småsten bör den inte heller äta då dessa kan fastna i tarmarna och orsaka allvarliga problem. Vänj valpen vid att du ska kunna öppna munnen på den och ta bort det som den inte ska tugga på. Ute brukar jag ryta till ganska högt när mina hundar tar upp något i munnen som inte är bra eller då jag inte ser vad det är. Då brukar de ofta släppa det. Därefter får de godis av mig istället.

Motion, lek och vila

Tänk på att valpen är liten och växer fort. Det gör att skelettet är ganska skört. Därför bör den inte få för mycket motion. Du behöver också vara noga med att inte låta valpen leka för mycket eller för hårt med andra hundar, framförallt inte med större hundar. Det kan leda till både fysiska och mentala skador om leken blir för hårdhänt och ojämlig. Valpar behöver också sova mycket, så se till att den har en plats där den kan vila i lugn och ro.

Om valpen vaktar och morrar

Om valpen morrar när du försöker ta något ifrån den något, t.ex. mat eller en leksak, behöver du öva på detta redan nu. Du ska alltså utan problem kunna ta bort matskålen, ett ben eller en leksak utan att den morrar eller gläfsar åt dig. Om den gör det, tar du lugnt ifrån den det den vaktar på och lämnar sedan tillbaka det. Då lär sig valpen att det är du som bestämmer samtidigt som den förstår att du inte är en konkurrent om maten eller leksakerna.

Om valpen morrar då du tar i den när den ligger i sin bädd, är det vanligtvis ett tecken på att den vill vara ifred. Valpen behöver få sova ifred och känna sig trygg med att den har ett eget ställe där det är lugnt att vara. Detta behöver vi respektera. Om däremot valpen morrar eller kanske t.o.m. hugger efter dig när du flyttar på den i din säng eller soffa, behöver du visa att det är du som bestämmer på dessa platser. Om du låter valpen bestämma, kommer du att få en vuxen hund som kanske angriper dig när du ska flytta den och det är inte roligt.

Öron

Öronen kan resa sig upp på valpen redan vid 5-6 veckor eller flera månader senare. Ofta med ett öra i taget som sedan kan växla till det andra örat. När valpen börjar få nya tankar, någon gång efter 4 månader, brukar öronen ofta falla ihop igen då det tar mycket energi för tänderna att komma fram. Detta är helt normalt och öronen kommer att resa sig helt upp så småningom.

Juckningar hanhund

Hanvalpen kan tidigt börja träna sina förmågor genom att jucka på andra hundar, kuddar och leksaker. Detta är helt normalt och bör få ske utan tillsägelser. Detta för att Lundehunden är en utrotningshotad ras behöver vi alla hundar vi kan få i avel och att fya en hund för detta, kan innebära att den blir osäker framöver. Då är det bättre att avleda hunden om det är olämpligt, t.ex. att den juckar på en annan hund och ge den en egen kudde om den använder kuddarna i sängen eller soffan.

Bakdelsryck/juckningar tik

När en Lundetik börjar jucka kan det vara ett tecken på att det snart är dags för första löpet. Detta kan ofta ske någon gång mellan 4-6 månader. Detta kan ibland se ut som om hon tappar känslan och kontrollen över bakdelen och nästan ramlar ihop. Det kan också visa sig i form av ihärdiga ryckningar eller juckningar som hon inte kan styra över. Dessa kan uppkomma några gånger eller hålla på en hel dag/flera dagar. Vanligast brukar detta ske 1-2 månader före löpet, men kan också visas sig när tiken just har börjat löpa. Tiken är besvärad över detta som hon inte kan påverka. Det finns inget man kan göra åt det. En del säger att magnesium brukar hjälpa och man kan ge tiken lite extra vitaminer och mineraler. Annars är det bara att vänta på att det går över och pyssla om henne lite extra mycket.

Kloklippning

För att vänja valpen att klippa klorna, föreslår jag att du tar en dag i veckan då du håller den i famnen och går igenom alla klor. Om valpen protesterar och försöker komma loss, behöver du hålla i den tills den blir lugn. Om den lär sig att den kan sprattla sig ur situation, kommer det att bli besvärligt att klippa klorna varje gång. Allra enklast är det om man kan vara två, där den ena håller i valpen och den andra klipper klorna. Klorna behöver inte klippas en gång i veckan, men extraklorna kan behöva klippas varannan vecka. Dessa nöts inte och växer ofta snett in mot trampdynan. Om du låter det gå för lång tid, kan de bli svåra att komma åt med en klotång/nageltång. Då kan du använda en nagelfil för att skapa ett mellanrum mellan klon och trampdynan och sedan en liten klotång (1) eller nageltång (2) för att klippa av klokanterna tills du har fått ner hela klon.

Till en vuxen hund bör du inte använda en nageltång (2) för att klippa av hela klon på en gång. Det beror på att nageltången klämmer, snarare än skär av klon och kan då spräcka den på en vuxen hund. Däremot går en nageltång bra att använda för att klippa ner klokanterna, vilket man kan behöva göra för att få ner extraklorna om de har växt mot trampdynan. Enklast att använda till en vuxen hund med hårda klor är en klotång (3). Med den kan du klippa av hela klon på en gång. Du kan också använda den för att skära ned klon i flera tunna lager för att säkerställa att du inte går för djupt.

1 Klotång för små klor. 2 Nageltång med stort gap. 3. Klotång för vuxna klor. Den bör vara mindre och smidig i gapet för att lättare komma åt böjda klor.

Avmaskning

Avmaska valpen vid 12 veckors ålder!

Valpen är avmaskad för spolmasklarver när den är 3, 5 och 7 veckor med medlet banminth. Den sista avmaskningen gör du vid 12 veckors ålder. Medel finns att köpa på apoteket. Var noga med att inte låta valpen nosa på avföring när ni är ute. Mycket smitta kan föras vidare genom det. Avföring från växtätande djur är däremot en helt annan sak. Det innehåller mycket goda bakterier och enzymer som är bra för hundmagar.

Vaccinering

Valpen har fått sin första vaccinering ( ) vid veterinärbesiktningen. Nästa vaccinering ska du ge valpen ca fyra veckor/en månad efter den första.

1. Första sprutan har valpen fått / vid veckor dagar.
2. Andra sprutan ska du ge valpen 4 veckor/en månad efter den första. Låt inte valpen träffa andra utomstående hundar förrän två veckor efter att den har fått sin andra vaccination, eftersom immunförsvaret inte är fullt utvecklat förrän då.
3. Tredje sprutan ges vid ca 1 års ålder.

Därefter rekommenderas grundvaccinering DHPPi (valpsjuka, parvovirus, leverinflammation) vart tredje år samt kennelhosta varje år. Vilket vaccin som ska ges håller veterinären reda på. Du behöver bara komma ihåg att ordna tid för vaccinering varje år och ta med hundens pass där alla vaccineringar förs in.

Detta följer med din valp

- Ett skriftligt köpeavtal, SKK:s eget.
- Registreringsbevis i SKK där även hundens ID-märkning ska framgå.
- Veterinärbesiktningssintyg som inte är äldre än 7 dagar.
- Blankett för anmälan om ägarskap i SKKs register.
- EU pass.
- Information om skötsel, utfostring, vaccinationer, avmaskning mm.
- SKK:s broschyr "Välkommen valp."
- Valpfoder för den första tiden.
- Halsband och koppel.
- En filt som luktar mamma.
- Din hunds matskål.
- En klotång för valpklor.
- Avmaskningsmedel.*
- Probiotika – nyttiga mag- och tarmbakterier.
- Hundgodis, gosedjur, leksak, renhorn.
- Boken "Min hund vill ha riktig mat av Anne-Li Strand."
- Boken "Hundlekar – Stimulerande träning för smarta hundar" eller "Lek med hunden – Enkla konster och trick."

Viktigt! Detta behöver du göra

- Ägaranmälan till både Jordbruksverket och svenska kennelklubben (blanketter medföljer.)
- Omgående försäkra valpen.
- Avmaska valpen vid ca 12 veckor.
- Vaccinera valpen vid 13 veckor.
- Hålla valpen ifrån hundar utanför den egna flokken tills det har gått två veckor efter att den har fått sin andra vaccination, vid 13 veckor.

Länkar och rekommenderad litteratur:

Lundehundklubbens hemsida i Sverige: lundehund.se

Lundehundklubbens hemsida i Norge: lundehund.no

Lundeboka av Ingvild Espelien

Tveka inte att kontakta mig för frågor

Åsa Häggström, e-postadress: kontakt@gillerts.se, hemsida: gillerts.se.